

RETSENSIOON INGLISE KEELE ÕPPEKOMPLEKTILE *I LOVE ENGLISH 2*

Ülle Kurmi ja Ene Sooleppa õppekomplekt *I Love English 2* on oluliselt uuendatud versioon samanimelisest õpikust. Õppekomplekt koosneb õpikust, töövihikust, CD-st kuulamisülesannetega, kontrolltöödest ja õpetajaraamatust. Õppekomplekt on mõeldud kasutamiseks A-võõrekeele õpikuna 4. klassile ning on loogiliseks järjeks varemilmunud komplektile *I Love English 1*.

Õpik koosneb 20 õppeühikust, millest iga viies on mõeldud kordamiseks. Õppetükid kajastavad laia teemavaldkonda (Unit 1: kool ja keeled; Unit 2: numbrid ja aeg; Unit 3: viisakus; Unit 4: loomad; Unit 5: reeglid koolis ja mujal; Unit 6: sõbrad ja sõprus; Unit 7: päev ja tegevused; Unit 8: riietus; Unit 9: sport; Unit 10: hobid; Unit 11: piknik, toiduained; Unit 12: turvalisus; Unit 13: hädaolukorrad; Unit 14: külaskäik; Unit 15: ilm ja aastaajad; Unit 16: sünnipäev; Unit 17: matkamine; Unit 18: tee juhatamine; Unit 19: naljad; Unit 20: suvi). Õppekomplekti ülevaade annab kirjeldab õpitavat ning valitud teemad vastavad uuele võõrkeelte ainekavale (vt. lisa 1). Õppekomplekti ülevaade sisaldab sõnavara, suhtlemisvormingute ja keeleteadmiste ülevaadet. Õpiku lõppu on lisatud sõnastikud (õppeühikute kaupa ja tähestikuline). Lisaks on pärast õppetükke tekstid inglise keelt kõnelevate maade (the USA) kohta ja lisalugemispalad.

Õppekomplekti materjalid arvestavad riiklikus õppekavas sätestatud õppe- ja kasvatustegevuse eemärke. Õppekomplekt toetab kõikide üldpädevuste arendamist nii lugemis-, kuulamis-, kõnelemis- kui ka kirjutamisülesannete kaudu. Autorid on käsitletud järgmisi üldpädevusi arendavaid teemaid: väärtuspädevus (*Thank you*- Unit 3 ja *Rules* – Unit 5); sotsiaalne pädevus (*Thank you*- Unit 3 ja *Rules*- Unit 5); enesemääratluspädevus (*My Friend*- Unit 6 ja *My Day*- Unit 7); õpipädevus (*School*- Unit 1); suhtluspädevus (kõik õppetükid); matemaatikapädevus (*Numbers*- Unit 2 ja *Visit*- Unit 14); ettevõtlikkuspädevus (*Picnic*- Unit 11 ja *Camping*- Unit 17).

Õpikus ja töövihikus leiavad kajastamist kultuuridevahelised seosed, samuti seostatakse inglise keeles õpitavat teiste õppeainetega. Näited inglise keeles õpitava lõimumise kohta teiste ainevaldkondadega on järgmised: keel ja kirjandus (*Visit*- Unit 14); võõrkeeled (*School*- Unit 1); matemaatika (*Numbers*- Unit 2 ja *Visit*- Unit 14); loodusained (*Zoo*- Unit 4, *Weather* - Unit 15, *Camping*- Unit 17 ja *Summer*- Unit 20); sotsiaalsed (*Thank you*- Unit 3 ja *Rules*- Unit 5); kunstained (kõik õppetükid sisaldavad rütmisalme ja mitmetes töövihiku ülesannetes tuleb joonistada); tehnoloogia (*Help*- Unit 12), kehaline kasvatus (*Ball games*- Unit 9).

Lisaks integratsioonile teiste õppeainetega ja erinevate üldpädevuste arendamisele pööravad õppekomplekti autorid tähelepanu ka kõikidele õppekava läbivatele teemadele: elukestevõpe ja karjäär (Unit 1, 18); keskkond ja jätkusuutlik areng (Unit 5, 17); kodanikualgatus ja ettevõtlikkus (Unit 11, 17); kultuuriline identiteet (Unit 16); teabekeskond (Unit 1, 17); tehnoloogia ja innovatsioon (Unit 12); tervis ja ohutus (Unit 12, 13); väärtused ja kõlblus (Unit 3, 5).

Õppematerjal on metoodiliselt ja ka sisuliselt hästi ning loogiliselt koostatud. Retsensendile on hea mulje jätnud autorite püüd tuua õpikusse teemasid, mis vastaksid õppijate huvidele ja vanusele. Kõik õppetükid algavad rütmisalmiga (chant), mis lisavad õpikusse mängulisust. Autorid on lisanud õpikusse mitmeid lauamänge, mis võimaldavad mängulist kordamist ja kinnistamist. Nii õpik kui ka töövihik sisaldavad hulgaliselt pildimaterjali, mis aitab õpilastel lihtsamini omandada sõnavara ning on abiks kuulamis- ja lugemisülesannete mõistmisel ja kirjutamis- ja kõnelemisülesannete täitmisel. Kuna õpik on koostatud Eesti autorite poolt, siis on osad tööjuhendid alguses antud osaliselt eestikeelsetena, mis võimaldab õpilastel juhiseid paremini mõista ja valmistab neid ette juba iseseisvamaks keeleõppeks. Igapäevases töös on praktiseeriva õpetaja jaoks oluline ka õpetajaraamatu olemasolu. Sinna on koondatud ülesannete lahendused, helikirjad, juhtnöörid õppekomplekti kasutamiseks ja täiendavad tegevused koopiatena kasutamiseks.

Õppekomplekti ülesandeks peaks olema kõikide osaoskuste (lugemine, kirjutamine, kõnelemine, kuulamine) arendamine, siis järgnevas analüüsis on vaadeldakse õppekomplekti osaoskuste, sõnavara ja keeleteadmiste arendamise kaupa. Riiklik õppekava näeb ette, et 6. klassi lõpus peaks õpilane olema jõudnud vähemalt A 2.2. keeleoskustasemele. Seega ei saa 4. klassis ei saagi läbida kõiki osaoskuste ja keele struktuuride teemasid, kuid õppekomplekt peaks aitama liikuda õpilastel vähemalt A 2.1. keeletaseme poole.

Lugemisoskuse arendamine

Tekstitüüpina kasutatakse eelkõige autorite poolt kirjutatud tekste, dialooge, salme, luuletusi. Tekstid, mida kasutatakse, on alguses suhteliselt lühikesed, aga õpiku lõpus juba pikemad, mis annab võimaluse arendada võrkeelse teksti lugemise harjumust. Tekstidele pakutakse kõrvale ka pildilist tuge, mis aitab tekste paremini mõista. Luuletusi ja dialooge kasutatakse ka häälduse parendamiseks. Läbi tekstide püüavad autorid arendada sallivust, sõbralikkust, viisakust, mis aitaksid lisaks keeleõppimisele kujundada väärtushinnanguid ja hoiakuid.

Lugemisülesanded on mitmekesised ja selgesti on võimalik eristada lugemiseelseid, -aegseid ja -järgseid harjutusi. Eelnevalt püütakse välja selgitada juba olemasolevad teadmised teemade kohta, et neid oleks hiljem parem siduda uute teadmistega, ning pakkuda sõnavara ja uusi keelestruktuure, mis loovad baasi ladusaks loetu mõistmiseks. Lugemisaegsetest harjutustest on peaaegu igas õppeühikus kasutatud sõnade ja väljendite leidmist tekstist. Palju kasutatakse ka küsimustele vastamist, lausete lõpetamist, nii piltide järjestamist kuid loetu ka sobitamist pildiga. Lugemisjärgsete ülesannetena kasutatakse ümberjutustamist, teksti kohta mittekäivate lausete parandamist, lausete moodustamist teksti põhjal ja ka arutelu tekstiga seotud teemadel. Antud ülesanded võimaldavad arendada õpilaste lugemisoskust Euroopa keeleõppe raamdokumendis ettenähtud tasemele A 2.1. tasemele, kus õpilane loeb üldkasutatava sõnavaraga lühikesi tavatekste, leiab tekstis sisalduvat infot ja saab aru teksti mõttest.

Kuulamisoskuse arendamine

Kuulamisülesanded on seotud kindlasti vastava õppeühiku teemaga ja sageli ka lugemistekstiga. Kuid pakutakse ka erinevaid hääldusharjutusi ja mitmeid kõnenäiteid dialoogidena. Mängulisust lisavad õppeühiku alguses olevad rütmisalmid ja ka ülesanded, kus tuleb kuulnud väidetele reageerida erinevate liigutuste ja tegevustega. Kuulamisoskuse arendamise ülesanded on töövihikus, kus kuuldu põhjal tuleb täita tabelleid, täiendada märkmeid, otsustata väidete õigsuse üle (true/false), pildiga sobitada, valida õiged lause lõpud. Samuti kasutatakse kuulamisülesandeid häälduse ja ka juba tehtud ülesannete õigsuse kontrolliks, sündmuste järjekorra leidmiseks. Kuulamisülesannete tüübid varieeruvad ja annavad võimaluse arendada nii funktsionaalse kuulamis- kui ka hääldusoskust. Antud ülesanded võimaldavad arendada õpilaste kuulamisoskust Euroopa keeleõppe raamdokumendis ettenähtud A 2.1. tasemele, kus õpilane mõistab lihtsaid vestlusi ning lühikeste jutustuste, teadete ja sõnumite sisu, kui need on talle tuttavatel teemal.

Kirjutamisoskuse arendamine

Kirjutamisoskuse arendamiseks annab käesolev õppekomplekt mitmeid võimalusi. Alustades lausete lõpetamisest, kus saab kasutada õpitud keele struktuure ja sõnavara ning lõpetades antud informatsiooni põhjal või täiesti iseseisvalt lausete moodustamisega. Enamus kirjutamisülesandeid on töövihikus, kus tuleb koostada ja vastata küsimustele, kasutada uut sõnavara ja väljendeid, tõlkida, parandada vigu ja täita tabelleid. Võõrkeele õppimise alguses on oluline mudeli järgi kirjutamine ning ka selleks pakub õppekomplekt hulgaliselt võimalusi.

Kirjutamisoskuse arengule aitavad kaasa ka tõlkeharjutused ja sõnade järjestamine lauseteks. Töövihikust võib leida ka loovkirjutamise ülesandeid, kus on antud suuniseid jutu või kaardi kirjutamiseks. Antud ülesanded võimaldavad arendada õpilaste kirjutamisoskust Euroopa keeleõppe raamdokumendis ettenähtud A 2.1. tasemele, kus õpilane oskab koostada õpitud sõnavara piires lähiümbruse ja inimeste kirjeldusi ning kirjutada lihtsaid teateid igapäevaeluga seotud tegevustest ja koostada lühisõnumeid.

Kõnelmisoskuse arendamine

Autorid on pööranud suurt tähelepanu suhtlemisoskuse arendamisele ja igas õppeühikus on selleks piisavalt ülesandeid. Õppekomplektis on väga palju erinevaid võimalusi kõnelemisoskuse arendamiseks nii individuaalselt, paaris- kui ka rühmatööna. Ülesanded pakuvad võimalusi inglise keeles suhelda ja koostada dialooge, mis on hea ettevalmistus iseseisvaks toimetulekuks inglisekeelses keskkonnas. Samuti kasutatakse ümberjutustamist, kus õpilasele on abiks pildid või toetavad küsimused. Õpikus on kõnelemisülesannetele lisatud ka pildiline tugi ja mudelid erinevate lausetüüpide moodustamiseks. Kasutatud rütmisalmid võimaldavad edukalt kinnistada mitmeid viisakusväljendeid. Kordamiseks mõeldud õppeühikud baseeruvad just kõnelemisoskuse arendamisel, kus tuleb liskas kasutada ka uut sõnavara ja keelendeid. Neis peatükkides võetakse kokku ka varemõpitud viisakusväljendid ja lausestruktuurid. Kõnelemisoskust arendavad teemad on tihedalt seotud lugemis- ja kuulamisülesannete teemadega ja järgivad õppekavas püstitatud eesmärgi. Antud ülesanded võimaldavad arendada õpilaste kõnelemisoskust Euroopa keeleõppe raamdokumendis ettenähtud tasemele, kus õpilane oskab lühidalt kirjeldada lähiümbrust, igapäevaseid toiminguid ja inimesi ning kasutab põhisõnavara ja käibefraase, lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone ning lausemalle.

Sõnavara õpetamine

Sõnavara õpetamisel kasutavad autorid põhimõtet, et inglise keelt õpitakse siiski emakeele baasil, mida toetab mahukas sõnastik uue sõnavaraga. Pakutav sõnavara on laialdane ja katab erinevate osaoskuste arendamise vajadused. Rikkalikud illustratsioonid võimaldavad sõnavara paremini omandada ja kinnistada. Pildimaterjal ja lisatud hääldusmärgid võimaldavad teha tunde mängulisemaks. Mängulisust lisavad ka erinevad ristsõnad ja mõistatused. Sagedased on ülesanded, kus tuleb leida eestikeelsele sõnale või väljendile ingliskeelne vaste, samuti kasutatakse palju pildilist tuge tähenduse mõistmiseks, tõlkimist, sõnade ja väljendite sobitamist. Sõnavaraülesannete plussiks on seaduspära, et neis kasutatakse korduvalt uusi

väljendeid ja sõnu nii õpikus kui ka töövihikus, mis võimaldab sõnavaral paremini kinnistuda. Samuti pakuvad autorid võimalusi sõnade omavaheliste seoste leidmiseks. Uuendatud *I Love English 2* õppekomplektis on süstemaatilisemalt tegeldud ka sõna ja selle häälduse kinnistamisega.

Keele struktuuride õpetamine

Uued keelelised struktuurid on õppekomplektis esitatud loogiliselt ja süstemaatiliselt, seda illustreerides erinevate skeemide ja tabelitega. Esindatud on paljud 4.-6. klassi uues ainekavas ettenähtud teemad (vt. lisa 2). Kuna mitmeidki neist on eelmisel aastal õpitud, siis tegeldakse teemade kordamise ja siis uute keelereeglite ning nüansside lisamisega. Uued keelendid on esitatud kõigepealt õpikus, mille järgnevad kinnistavad harjutused õpikus ja töövihikus. Kuna tihti jätkub sama grammatiline teema ka järgmises õppeühikus, siis saab toimuda pidev kinnistamisprotsess. Äramärkimist peaks leidma autorite püüd kasutada ka keeleõpetuse ülesannetes ka uut sõnavara ja teiste osaoskuste teemasid, mis aitab luua seoseid keele kui suhtlusvahendi ja grammatilise süsteemi vahel.

Kokkuvõte

Õppekomplekt *I Love English 2* annab võimaluse õpilasel arenda kõiki osaoskusi (lugemine, kirjutamine, kõnelemine, kuulamine), süstemaatiliselt tegeldakse ka sõnavara ning keele struktuuride õpetamise ja kinnistamisega. Õppematerjal on kirjutatud ladusas keeles pakkudes õpilastele võimalikult kaasaegset ja laialdast sõnavara. Autorid kasutavad õpitava illustreerimiseks ja selgitamiseks piisavalt tabelleid, skeeme, illustratsioone ja erinevaid värvilahendusi. Õpikus ja töövihikus esitatud faktid on tõesed ja õppetekstide sisu annab võimaluse väärtushinnangute ja üldpädevuste kujundamiseks. Õppekomplekt võimaldab ka erinevate ainevaldkondade lõimumist ja sisaldab põhikooli õppekava läbivaid teemasid. Õpiku koostamisel on arvestatud Euroopa keeleõppe raamdokumendis ettenähtud A 2.1. keeleoskuse taset.

Ülle Kurmi ja Ene Sooleppa õppekomplekt *I Love English 2* vastab inglise keele ainekavale ning sobib kasutamiseks üldhariduskooli 4. klassis.

2. juuli 2012

Ingrit Tera
Tartu Forseliuse Gümnaasiumi vanemõpetaja

LISA 1. Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis-, ja kirjutamisteemad

Järgnevasse tabelisse on märgitud õppetükid, kus põhjalikumalt tegeldakse antud teemadega.

Võõrkeele ainekava 4.-6. klassile	<i>I Love English 2</i>
Mina ja teised. Iseloom, välimus, enesetunne ja tervis, suhted sõpradega ja lähikondsetega, ühised tegevused, viisakas käitumine.	Unit 2, 3, 5, 6
Kodu ja lähiümbus. Kodu ja koduümbus, sugulased; pereliikmete ametid; igapäevased kodused tööd ja tegemised.	Unit 2, 6, 7, 10, 11
Kodukoht Eesti. Eesti asukoht, sümbolika ja tähtpäevad; linn ja maa, Eesti loodus, ilm, käitumine looduses.	Unit 4, 10, 15,17, 20
Riigid ja nende kultuur. Õpitavat keelt kõnelevate riikide sümbolika, tähtpäevad ja kombed, mõned tuntumad sündmused, saavutused ning nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad, Eesti naaberriigid.	Unit 1, 3, 6, lisatekstit lk 126-128, pildine materjal lk 6-7
Igapäevaelu. Õppimine ja töö. Kodused toimingud, söögikorrad, hügieeniharjumused; turvaline liikumine, tee küsimine ja juhatamine; poes käik, arsti juures käimine; kool ja klass, koolipäev, õppeained; ametid.	Unit 1, 5, 7, 8, 11, 12, 13, 16, 17, 18
Vaba aeg. Huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid.	Unit 8, 9, 17, 19, 20

LISA 2. Keeleteadmised

Järgnevasse tabelisse on märgitud õppetükid, kus põhjalikumalt tegeldakse antud teemadega. Kuna tabelis on esitatud soovitatavad keele struktuuride teemad 4.-6. klassi ainekavast, siis ei saa olla 4. klassile mõeldud õppematerjali eesmärgiks läbida neid kõiki.

Keele struktuurid 4.-6. klassi inglise keele ainekavas	<i>I Love English 2</i>
Lauseõpetus Õigekiri õpitud sõnavara piires; sõnajärg jaatavas, eitavas, küsivas lauses; rindlaused; kaudne kõne (saatelause olevikus); suur ja väike algustäht (keeled, riigid); kirjavahemärgid (koma, ülakoma); rinnastavad sidesõnad (<i>too, or</i>); alistavad sidesõnad (<i>when, and, but, because</i>).	Unit 1-20 Unit 1, 3, 4, 6, 7, 12, 13, 17, - Unit 1, 2, 5, 19 Unit 8, 9
Tegusõnad Põhi- ja abitegusõnad; modaaltegusõnad (<i>can, must, may</i>); isikuline tegumood (<i>Present Simple, Past Simple, Future Simple, Past Continuous, Present Perfect</i>). Enam kasutatavad reegli- ja ebareeglipärased tegusõnad; <i>going-to</i> tulevik.	Unit 2, Unit 1-4, 13-17 - Unit 14-17 -
Nimisõnad aluse ja öeldise ühildumine; umbmäärane ja määrav artikkel+loendamatu nimisõna; artikli puudumine; enam kasutatavad väljendid artiklitega ja ilma	Unit 1-4, 13 Unit 11, 12
Omadussõnad Omadussõnade võrdlusastmed; omadussõnade võrdlemine (<i>as...as, more... than</i>); <i>so/such</i> +omadussõna	Unit 8- 12
Asesõnad Siduvad asesõnad (<i>that, who</i>); omastavate asesõnade absoluutvormid (<i>mine, yours</i>); umbmäärased asesõnad ja nende liitvormid (<i>some/any/no</i>).	- Unit 16, 19, 20
Eessõnad Aja-, koha- ja viisimäärustes esinevad eessõnad; enam kasutatavad eessõnalised väljendid (<i>next to, in the middle</i>).	Unit 3, 18
Arvsõnad Põhi- ja järgarvud; lihtmurrud (pool, veerand); kuupäevad, aastaarvud.	Unit 2, 16
Määrsõnad Määrsõnade moodustamine; sagedusmäärsõnad (liitega <i>-ly</i>); järjestavad määrsõnad; ebareeglipärased määrsõnad (<i>fast</i>); viisimäärsõnad; hulga- ja määramäärsõnad (<i>a little, a few</i>).	Unit 10
Sõnatuletus Arvsõna tuletusliited (<i>-teen, -ty, </i>); nimisõna tuletusliited (<i>-er, -or</i>); määrsõna tuletusliide <i>-ly</i> , omdasusõna (<i>un-</i>)	Unit 2, 16, Unit 20